

NÉPSZABADSÁG ONLINE

A sértett fizet az elítéltnék?

Goethe: a háború elvesztése malőr, egy parasztház leégése tragédia. A magyar miniszterelnök ez idő tájt tűzzel-vízzel játszik (látszik). Alaptörvényének 4. módosításbeli 37. cikk (6) bekezdése – az eredeti átmeneti rendelkezést megemelve – kimondja: Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, ha az Alkotmánybíróság, az Európai Unió Bírósága, illetve más bíróság vagy jogalkalmazó szerv döntéséből az állam által teljesítendő olyan fizetési kötelezettség fakad, amelynek teljesítésére a központi költségvetésről szóló törvényben e célra rendelkezésre álló összeg nem elegendő, tartalmában és elnevezésében is kizárólag és kifejezetten az e kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódó, a közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulást kell megállapítani.

KOLLÁTH GYÖRGY | Népszabadság | 2013. június 14. | 1 komment

Magyarról magyarra fordítva: hibás jogot alkot az állam, de jogvitában veszít, majd a maga s(z)arát szétteríti azok között, akik mindezt elszenveték. Büntetőjogiasan: a sértett fizet bánatpénzt az elítéltnék?! Ilyet az eszel ki, akinél a juss, a morál és az intelligencia betegség, közel az impotenciához.

E szégyenletes, jognak látszani akaró termék vitriolos ellenzéki kontrája nagy felismerés. Lényege: az fizessen, aki a kötelezettséget eredményező jogszabály megalkotásában támogató szavazatával vagy a kormány tagjaként részt vett – így az MSZP. Indoklása: meg kell akadályozni, hogy az ámokfutás árát különadóként a hatalom a lakossággal fizettesse meg. A polgári jog alapvető szabálya, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Nem lehet ez másként akkor sem, ha a károkozás jogalkotással valósul meg. Az MSZP logikus, csípős indítványa – amúgy tévesen – perszonális alapra helyezné a kárfelelősséget egy másik magánjogi fundamentum: az intézményi helytállás ellenében. Ám itt az alapkérdés a magyar jog kínos bűne és mulasztása. Tudniillik hogy lehet-e annyira immúnis az állam, hogy a normaalkotással elkövetett jogsértéséért anyagi felelősséget sem visel?

Ha egy jegyző vétkes egyedi döntésével, mulasztásával megkárosítja az ügyfelet, a hivatal tartozik az utolsó koporsószőget is megtéríteni. Ám ha jogellenes norma térben és időben magánszemélyek, szervezetek (száz) ezreit rövidíti meg, akkor az a közhatalomnak sima szuverenitási ment(es)ség, mindenki másnak pedig coki?

HIRDETÉS

Ilyenkor a szinte üres egyéni politikai felelősség hatástalan. A kriminális közpolitika utat sem enged büntetőjogi megítélésnek. Kollektív felelősség jogállamban nincsen. Képviselőnek a Ház nem munkáltatója. Méltatlanná se tud válni az egyéni indítványával a kormányt megkímélő, a bukást is a nevére vevő honatyja. A kör bezárul: megfelelő jogi önkény ellen nincsen. A kormány trükközni próbál. Mivel az inkriminált bekezdésben az unió is nevesítve van, továbbá a bukó verdikt finansziális átterhelése másra közösségi jogot sért: muszáj korrigálni. Talán a nevesítést hagynák el, talán az alaptörvényt (AT) mentesítenék ettől a gagyitól. Csakhogy a beélesített bombát meghagynák a gazdasági stabilizációs törvényben. Vigyorogva, mint a kártyán a joker. A Titanic (al)kapitánya(i) beint(enek) a jéghegynek?

Ellenkező irányba mennének, mint amerre a jogállamok tartanak. Holott itthon az Alkotmánybíróság 23/1998. (VI. 9.) AB-határozata, uniós szinten pedig az Európai Tanács egy 1984-es ajánlása, továbbá az Európai Bíróság több precedense nyilvánvalóvá tette: az állam kárfelelőssége a normatív szabályozó tevékenységével összefüggésben is megállapítható. Szakcikkbe való a feltételek részletezése. Ide a főbb elvek, kritériumok tartoznak. Mi kell hozzá? Főként ezek: objektív súlypontú felróhatóság, egyfajta vétkességi szint, olykor pedig méltányossági alapon járó reparáció, kártalanítás, egyfajta általános társadalmi kockázatot meghaladó kár, az állam közvetlen perelhetősége, hatékony végrehajtás, az igényérvényesítési határidők korlátozásának és a diszkriminációnak a tilalma. Példálózó kiegészítés: elvárás az egyén védelmét biztosító valamely magasabb szintű jogszabály megszegése s a jogsértés megfelelő súlyossága. Következtetés: nem ötletszerű, nem parttalan, sem pedig „csak kérni kell” alapú ez a felelősségi forma. A felelősség kritériumrendszere hasonló a közösségi intézmények károkozása esetén alkalmazandó normákéhoz. Vezérelv: a közhatalom, ha akár csak közérdek címén is normával intézkedik és hibázik, ennek ódiúját viselni tartozik. Már az is lehet csapás a jogalanyokra, hogy el kell viselniük a kényszerű beavatkozást: nem fair még ennek anyagi kockázatát is rájuk terhelni.

Mind a jelenlegi, mind az új polgári törvénykönyv szabályozza [rég Ptk. 349., új Ptk. 6:548-549. §] a közhatalom kártérítési felelősségét. Sajnos még az új is korszerűtlenül, s az uniós joggal sem szinkronban. A feltételek bővültek és szűkültek egyszerre. Jogtétel ugyan, hogy elvben minden károkozás jogellenes. Mégsem teszi a norma megkerülhetetlenné, hogy a jogellenesen, alkotmányellenesen, ill. uniós jogot megsértve szabályozó állam felel a törvény elszenvedőinek a káráért. Előrelépés így akkor várható, ha az Európai Bíróság hoz elvi precedenst is jelentő döntést Magyarország elmarasztalására.

A magyar kormány kitart, cselezik és visszazól: az unió frusztráltan, követő jelleggel, kompetenciáján belül betart(at). Zene füleinknek? Così fan tutte. Mind(ig) így csinálják? A hűség semmit sem ér?! Erre a justizmordra, meg a többire is két mondat jellemző. 1. Minden erre a kaptafára jár és illik, eszerint megy itthon. 2. Így kell, ennyire lehet elhinni a többi „magyarosch” húzást is.

* A szerző alkotmányjogász.

A Fórum oldalon megjelenő vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség álláspontját. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a meg nem rendelt kéziratokat rövidítve és szerkesztve közölje a lap nyomtatott vagy online változatában.

Címkék: Fórum

Kapcsolódó cikkek: [A lelkek gyarmatosítása](#) | [Csak semmi pánik](#) | [Zöld lenne a káposztás tészta?](#) | [A beburnuló karfiolrózsa](#) | [Nemzeti dohányboltból nemzeti temetőbe](#)

Recommend

29 people recommend this. Be the first of your friends.

HIRDETÉS